

Rozhodnutie je právoplatné
dňom 3. 3. 2004
Najvyšší súd Slovenskej republiky Bratislava

Rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd v disciplinárnej veci JUDr. M. B., sudkyne Okresného súdu na neverejnom zasadnutí 6. februára 2004 v Bratislave podľa § 117 ods.9 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prisediacich v znení neskorších predpisov rozhodol

takto:

Podľa § 117 ods.9 zákona č.385/2000 Z.z. s poukazom na § 151b ods.5 zákona č.426/2003 Z.z. sa určuje, že písomné napomenutie z 11. augusta 2003, číslo 2972/2003, uložené ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky sudkyňi Okresného súdu JUDr. M. B., narodenej je neplatné.

Odôvodnenie.

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 117 ods.7 zákona č.385/2000 Z.z. uložil 11. augusta 2003 pod číslom 2972/2003 sudkyňi Okresného súdu JUDr. M. B. písomné napomenutie pretože,

v pridelenej veci vedenej na Okresnom súde pod sp.zn. 5C 75/89 nekonala, hoci mala konať, a to v čase od 1. marca 1996, kedy bolo právnym zástupcom žalovaného predložené súdu oznámenie Obecného úradu v Káľave zo 6. februára 1996 na základe výzvy súdu zo 7. decembra 1995, do 17. júla 1997, kedy vytýčila termín pojednávania na deň 8. augusta 1997, z čoho vyplýva, že v uvedenej veci bola takmer 15 mesiacov nečinná.

Sudkyňa JUDr. M. B. podala na Najvyšší súd Slovenskej republiky v zákonom stanovenej lehote návrh na určenie, že vyššie uvedené napomenutie, ktoré jej bolo uložené, je neplatné. V odôvodnení tohto návrhu okrem iného poukázala aj na okolnosť, že v čase, keď z jej strany malo dôjsť k priesťahom, ktoré boli zapríčinené jej nečinnosťou vo veci, bol účinný zákon o kárnej zodpovednosti sudcov č. 412/1991 Zb. Tento zákon v prípade zistenia drobných nedostatkov v práci dával orgánu oprávnenému na podanie návrhu na začatie kárneho konania právomoc takéto konanie sudcovi vytknúť v prípade, že to považoval za dostačujúce. S poukazom na ustanovenie § 151 ods.11 zákona č.385/2000 Z.z., ktoré nepripúšťa uloženie prísnejšieho disciplinárneho opatrenia, než aké sudcovi bolo možné uložiť podľa doterajších predpisov, má za to, že jej uložené písomné napomenutie je prísnejším postihom, keďže proti nemu je možné podať návrh na určenie, že toto napomenutie je neplatné.

Podľa § 4 zákona č.412/1991 Zb. o kárnej zodpovednosti sudcov v znení neskorších predpisov zodpovednosť sudcu za kárne previnenie alebo priestupok zaniká, ak uplynul od ich spáchania **jeden rok**.

Podľa § 118 ods.1 zákona č.385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zodpovednosť sudcu za disciplinárne previnenie zaniká uplynutím premlčacej lehoty, ktorá je **dvojročná** a plynie odo dňa spáchania disciplinárneho previnenia, to neplatí, ak ide o disciplinárne previnenie, ktorého sa sudca dopustil tým, že nevedol súdne konanie bez zbytočných priesťahov. Tu treba povedať, že posledná veta tohto ustanovenia, ktorá prakticky zaviedla nepremlčateľnosť takéhoto konania zo strany sudcu, bola účinná až od 11. apríla 2002.

Podľa § 150 ods.10 vyššie uvedeného zákona **disciplinárne konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona a disciplinárne previnenia a priestupky spáchané pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia a posudzujú podľa tohto zákona.**

Zákon č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť **1. januára 2001**, pričom týmto zákonom bol zrušený zákon č.412/1991 Zb. o kárnej zodpovednosti sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.149/1993 Z.z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.307/1995 Z.z.

V posudzovanej veci sudkyňa Okresného súdu JUDr. M. B. sa mala priesťahov v súdnom konaní dopustiť **od 1. marca 1996 do 17. júla 1997**, teda ešte v čase účinnosti zákona č.412/1991 Zb. o kárnej zodpovednosti sudcov v znení neskorších predpisov, kedy vyššie uvedená sudkyňa mala vedomosť o tom, že jej kárna zodpovednosť zaniká po uplynutí jedného roka od spáchania takéhoto konania.

To znamená, že právna úprava obsiahnutá v prechodnom ustanovení § 151 ods.10 zákona č.385/2000 Z.z. **pôsobí retroaktívne a v neprospech** tejto sudkyne, čo je v rozpore so všeobecným zákazom spätného pôsobenia právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia.

Podľa čl.1 ods.1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Z uvedeného článku Ústavy možno odvodiť všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov alebo ich ustanovení. K imanentným znakom právneho štátu patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. V prípade ich spätného pôsobenia by sa vážne porušila požiadavka na ich bezrozpornosť a všeobecnú poznateľnosť. Z požiadavky právnej istoty vyplýva záver, že právny predpis resp. jeho ustanovenia pôsobia iba do budúcnosti a nie do minulosti. V opačnom prípade by dochádzalo k situácii, že ten kto postupuje podľa práva, by nemal možnosť zoznámiť sa s obsahom budúcej právnej normy, ktorá by jeho konanie podľa práva v minulosti vyhlásila za protiprávne, resp. za právne neúčinné. To by znamenalo, že subjekty práva by nemali istotu, či ich konanie podľa platného a účinného práva v dobe, kedy k nemu došlo, nebude neskoršie, po prijatí nového právneho predpisu ex tunc posudzované ako protiprávne alebo právne neúčinné, s vylúčením ochrany nimi riadne nadobudnutých práv v minulosti.

Podľa čl.50 ods.6 Ústavy Slovenskej republiky trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Uvedená zásada právneho štátu obsiahnutá v Ústave Slovenskej republiky sa vzťahuje na **všetky delikty v oblasti verejného práva**. Pokrýva preto tak pôsobnosť Trestného zákona, ako aj zákona o priestupkoch, vrátane osobitných zákonov, ktoré **obsahujú sankcie za porušenie povinnosti**.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd považuje za potrebné uviesť, že zákaz spätnej pôsobnosti sa netýka procesných noriem, aj keď sú nepriaznivejšie pre tohto sudcu. **To platí aj pre premlčanie disciplinárneho konania, pravda len tam, kde premlčanie je inštitútom procesným a nie hmotnoprávnym. Ak je práve premlčanie tzv. negatívnu podmienkou disciplinárnej zodpovednosti, vzťahuje sa zákaz retroaktivity aj na premlčanie.** A práve prechodné ustanovenie § 151 ods.10 zákona č.385/2000 Z.z. spôsobuje priamu spätnú účinnosť, a to nielen z hľadiska procesnoprávneho, ale bezpochyby aj z hľadiska hmotnoprávneho.

Z vyššie uvedeného potom pre Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd jednoznačne vyplýva právny záver, že ak sudkyňa Okresného súdu [REDAKOVANÉ] JUDr. M [REDAKOVANÉ] B [REDAKOVANÉ] sa mala priesťahovať v súdnom konaní dopustiť pred účinnosťou zákona č.385/2000 Z.z., je treba zánik kárnej zodpovednosti posudzovať podľa § 4 zákona č.412/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, keďže prechodné ustanovenie § 151 ods.10 v spojení s ustanovením § 118 zákona č.385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov **sú v zrejmom rozpore s vyššie uvedenými článkami Ústavy Slovenskej republiky.**

Čo sa týka prípadnej námietky, že Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd nebol v posudzovanej veci oprávnený zaoberať sa a riešiť otázku

retroaktivity, keďže ide o otázku ústavnú, riešenie ktorej spadá do výlučnej právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky, je potrebné uviesť nasledovné:

Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd v disciplinárnej veci proti sudcovi Okresného súdu v Žiline JUDr. J.R., vedenej na tunajšom súde pod sp.zn. 1Dso 1/2001, podľa 150 ods.2 zákona č.385/2000 Z.z. s použitím § 224 ods.5 Tr.por. prerušil disciplinárne konanie proti tomuto sudcovi a súčasne podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade § 151 ods.10 v spojení s ustanovením §118 zákona č.385/2000 Z.z. o sudcoch a príslodiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov s článkom 1 odsekom 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo 4. marca 2002 sp.zn. PL.ÚS 7/02, rozhodol tak, že vyššie uvedený návrh odmietol **ako podaný zjavne neoprávnenou osobou**. Ústavný súd Slovenskej republiky v odôvodnení uvedeného uznesenia dospel k právnemu názoru, že disciplinárny súd nie je všeobecným súdom, keďže vykonáva len disciplinárnu právomoc a ako taký nie je oprávnený v zmysle čl. 130 ods.1 a čl. 142 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, pretože nemôže prerušiť konanie a súčasne podať návrh na začatie konania pred ústavným súdom, keďže takýto procesný úkon mu neumožňuje § 125 zákona č.385/2000 Z.z.

Vzhľadom na tento právny názor Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd zaujal právne závery v posudzovanej veci sám, keďže pre iný procesný postup nemal zákonného podkladu.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, keďže konanie sudkyne Okresného súdu [REDAKOVANÉ] JUDr. M [REDAKOVANÉ] B [REDAKOVANÉ] spočívajúce v zapríčení priedahov v súdnom konaní v predmetnej veci, je už premlčané.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde.

V Bratislave 6. februára 2004

JUDr. Juraj Kliment, v. r.
predseda disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia

